

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ SLOVENSKO

Verejná konzultácia

Budúca stratégia EÚ 2020

Prešovský samosprávny kraj patrí medzi regióny, ktoré najviac zaostávajú za európskym priemerom. Poloha – región na východnej vonkajšej hranici EÚ – prirodzene vytvára rôzne príležitosti a predstavuje výhodu regiónu. Na druhej strane táto periférna poloha prekáža rozvoju, keďže hlavný rozvoj je od Západu na Východ. **Prešovský samosprávny kraj chce prezentovať svoj pohľad na budúcu stratégiu EÚ 2020, ktorá priamo ovplyvní jeho ďalší vývoj.** Región veľmi verí, že záujmy regiónov, miest a obcí majú byť vypočítané dôkladne, aby sa zabezpečila úspešná implementácia stratégie EÚ na nasledujúcich 10 rokov.

Ciel' dosiahnuť trvalo-udržateľnú, sociálnu, trhovú ekonomiku, inteligentnejšiu a ekologickjšiu ekonomiku je zoširoka zdieľaný partnermi v regióne. Táto vízia bola napĺňaná posledných pár rokov. Hlavné priority pre EÚ 2020 vytýčené v pracovnom dokumente Komisie korešpondujú s regionálnymi a lokálnymi stratégiami aj na zaostávajúcom území, aké Prešovský samosprávny kraj predstavuje. V skutočnosti hlavné ciele Lisabonskej a Gothenburskej agendy boli zakomponované do rozvojových stratégií, programov a projektov. V tomto zmysle **bola pridanou hodnotou Kohézna politika EÚ, ktorá nútila k dosahovaniu týchto cieľov v súčasnom a predchádzajúcom programovacom období.** Kohézna politika umožnila regionálnym a lokálnym aktérom v nových členských štátoch napĺňať ciele EÚ na ich územiach. Vďaka štrukturálnym fondom bolo možné zrealizovať konkrétne kroky v ambiciózných oblastiach ako inovácie, životné prostredie a inklúzia v regióne, ktorý je najmenej rozvinutý.

Na rozdiel od priorít v pracovnom dokumente Komisie o budúcej stratégii EÚ 2020, ktoré môžu byť všeobecne uznané hlavnými aktérmi, **bohužiaľ mechanizmus realizácie týchto priorít do praxe je otázný.** Implementácia Lisabonskej agendy tiež mala nedostatky pri realizácii. Tejto kritickkej chybe by sa malo predísť, najmä ak má byť táto stratégia východiskom z krízy pre EÚ, čo znamená byť realizovateľná od svojho schválenia. Lisabonská agenda nebola naplnená vo svojich cieľoch, hlavne v oblasti zamestnanosti a R&D, čo bolo tiež spôsobené problémom riadenia. Súčasnú štúdiu dokazujú, že regionálne a miestne samosprávy neboli asociované s Lisabonskou agendou dostatočne. **V skutočnosti išlo o nedostatočné osvojenie si v praxi, keďže Lisabonská a Gothenburská agenda boli vnímané iba ako parketa členského štátu.**

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ SLOVENSKO

Skúsenosti a analýzy implementácie Lisabonskej agendy majú byť využité, aby sa predišlo zlyhaniu budúcej stratégie EÚ 2020. Uplynulých desať rokov skúseností a hodnotenia poskytuje cenné informácie pre **vytvorenie nového viacúrovňového riadenia implementácie stratégie EÚ 2020**. Preto je potrebné vyjasnenie časti pracovného dokumentu Komisie pod názvom „*Stanovenie jasnej štruktúry riadenia na dosiahnutie účinnosti novej stratégie*.“ Riadenie stratégie EÚ 2020 by malo byť vypracované detailnejšie a malo by sa týkať úlohy regiónov, miest a obcí. Nie je totiž dostatočné povedať, že „*len cez partnerstvo jej špecifické akcie a ciele sú dosiahnuteľné*“, nasledované „*vykonané partnerstvom na úrovni EÚ a členského štátu*.“ Je dôležité, aby **jasný, inkluzívny systém riadenia bol definovaný, odsúhlasený všetkými územnými úrovňami a plne implementovaný**. Úloha regionálnych a miestnych orgánov musí byť rozvinutá, majú sa stať centrom implementácie stratégie. Toto však nie je možné potom, ako stratégia je schválená európskymi inštitúciami a členskými štátmi. Preto regionálne a lokálne orgány majú byť zapojené od počiatku do tvorby takejto európskej stratégie.

V tomto zmysle je podstatné stanoviť adekvátnu finančnú perspektívu na 2014-2020, aby bolo možné realizovať túto stratégiu. Viacročný finančný rámec a revízia rozpočtu musia byť v línii so stanovenými prioritami. **Nástroje EÚ majú byť dostatočne podporené a navrhnuté horizontálne, majú predísť sektorizácii.**

Diskusia o stratégii EÚ 2020 je unikátnou príležitosťou naplánovať smerovanie EÚ k trvalo-udržateľnej, sociálnej, inteligentnejšej a ekologickejšej ekonomike. Bez pochyb Kohézna politika EÚ významne prispela k implementácii Lisabonskej stratégie v praxi. Preto **je dôležité zobrať do úvahy Kohéznu politiku EÚ pri tvorbe stratégie EÚ 2020**. Kohézna politika poskytuje nevyhnutné spojenie tejto stratégie s miestnymi a regionálnymi samosprávami. Prepojenie budúcej stratégie EÚ 2020 a Kohéznej politiky EÚ má hrať významnú úlohu, keďže kohézna politika má kapacitu mobilizovať rôznych partnerov na všetkých územných úrovniach v súlade s princípom subsidiarity.

* * * * *

Prešov, 13. januára 2010